

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 24/23

2023 m. vasario 8 d., Liuksemburgas

Bendrojo Teismo sprendimas byloje T-522/20 | *Carpatair* / Komisija

Bendrasis Teismas panaikino Europos Komisijos sprendimą, kuriuo patvirtinta pagalba, kurią Rumunija suteikė Timišoaros tarptautiniam oro uostui *Wizz Air* naudai

Komisija nagrinėdama šių priemonių atrankų pobūdį ir naudingumą padarė kelias teisės klaidas

Rumunijos vakaruose esantį Timišoaros tarptautinį oro uostą eksploatuoja *Societatea Națională „Aeroportul Internațional Timișoara – Traian Vuia” SA* (toliau – AITTV), akcinė bendrovė, kurios 80 % akcijų priklauso Rumunijos valstybei.

Numatydamą eismo padidėjimą, kuris turėjo įvykti dėl Rumunijos įstojimo į Europos Sąjungą 2007 m., ir siekdama įvykdyti stojimo į Šengeno erdvę sąlygas saugumo srityje, AITTV iš Rumunijos valstybės gavo finansavimą, skirtą ne Šengeno erdvės skrydžių terminalo statybai ir saugumo įrangai.

Be to, vykdydama strategiją, kuria siekiama pritraukti pigių skrydžių bendroves ir padidinti bendrą oro uosto pelningumą, 2008 m. AITTV pasirašė su *Wizz Air Hungary Légitársaság Zrt.* (toliau – *Wizz Air*), Vengrijos pigių skrydžių bendrove, susitarimus, apibrėžiančius jų bendradarbiavimo principus ir bendrąsias *Wizz Air* naudojimosi oro uosto infrastruktūra ir paslaugomis sąlygas (toliau – 2008 m. susitarimai). Du iš šių susitarimų 2010 m. buvo pakeisti pagal naują *Wizz Air* ir AITTV sutartą nuolaidų sistemą (toliau – 2010 m. pakeitimo susitarimai). Remiantis 2007, 2008 ir 2010 m. aviacijos informaciniais leidiniais (toliau – AIL), *Wizz Air* taip pat buvo taikomos oro uosto mokesčių nuolaidos.

2010 m. Rumunijos regioninė oro transporto bendrovė *Carpatair SA* pateikė Europos Komisijai skundą dėl pagalbos, kurią Rumunijos valdžios institucijos suteikė Timišoaros tarptautiniam oro uostui *Wizz Air* naudai.

2020 m. vasario 24 d. sprendimu (toliau – ginčijamas sprendimas) Komisija nusprendė, kad, viena vertus, 2007–2009 m. AITTV suteiktas viešasis finansavimas, skirtas ne Šengeno erdvės skrydžių terminalo plėtrai, riedėjimo tako pagerinimui, perono praplėtimui ir ženklinimo įrangai, yra valstybės pagalba, kuri suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą¹. Kita vertus, Komisija konstatavo, kad 2007 m. privažiavimo kelio ir stovėjimo aikštelės plėtros ir 2008 m. saugumo įrangos viešasis finansavimas, 2007, 2008 ir 2010 m. AIL nurodyti oro uosto mokesčiai, taip pat 2008 m. susitarimai su *Wizz Air* (įskaitant 2010 m. pakeitimo susitarimus) nėra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

Carpatair SA pareiškė ieškinį dėl šio sprendimo panaikinimo tiek, kiek Komisija konstatavo, kad nei 2010 m. AIL nurodytos oro uosto mokesčių nuolaidos, nei 2008 m. susitarimai su pakeitimais, padarytais 2010 m. (toliau – ginčijamos priemonės), nėra valstybės pagalba. Bendrasis Teismas patenkino šį ieškinį ir nurodė kelias teisės

¹ Pagal šią nuostatą pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, jeigu netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.

klaidas, kurias Komisija padarė nagrinėdama šių priemonių atrankinį pobūdį ir jų naudingumą.

Bendrojo Teismo vertinimas

Pirmiausia Bendrasis Teismas atmetė Komisijos argumentus, kad *Carpatair SA* pareikštas ieškinys yra nepriimtinas motyvuojant tuo, kad ji neturi nei teisės pareikšti ieškinio dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo, nei atsiradusio ir esamo suinteresuotumo panaikinti šį sprendimą.

Dėl *Carpatair SA* teisės pareikšti ieškinį Bendrasis Teismas priminė, kad pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo gali pareikšti ieškinį dėl jam neskirto akto, jeigu jis tiesiogiai ir konkrečiai su juo susijęs arba jeigu jis pareikštas dėl tiesiogiai su juo susijusių reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktu, dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinamųjų priemonių. Dėl šios dichotomijos Bendrasis Teismas patikslino, kad ginčijamo sprendimo dalis, susijusi su oro uosto mokesčiais, yra reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktas, todėl *Carpatair SA* ieškinys dėl šios dalies yra priimtinas su sąlyga, kad ji tiesiogiai su ja susijusi. Kita vertus, kadangi 2008 m. susitarimai ir jų 2010 m. pakeitimai turi būti laikomi individualiomis priemonėmis, *Carpatair SA* ieškinys dėl šiems susitarimams skirtos ginčijamo sprendimo dalies yra priimtinas tik jei ji įrodo, kad jie su ja susiję ne tik tiesiogiai, bet ir konkrečiai.

Dėl *Carpatair SA* konkrečios sąsajos ginčijamo sprendimo dalyje, skirtoje 2008 m. susitarimams ir jų 2010 m. pakeitimams, Bendrasis Teismas pažymėjo, kad tokios sąsajos negalima kildinti vien iš šios įmonės dalyvavimo administracinėje procedūroje, vykdytoje prieš priimant ginčijamą sprendimą. Vis dėlto, kadangi minėti susitarimai galėjo padaryti didelį poveikį jos konkurencinei padėčiai rinkose, kuriose ji konkuravo su *Wizz Air*, *Carpatair SA* teisiniu požiūriu pakankamai įrodė konkrečią savo sąsają. Be to, kadangi didelio poveikio vertinimas turi būti atliktas atsižvelgiant į situaciją tuo metu, kai ginčijamos priemonės buvo priimtoms ir galėjo turėti poveikį, argumentai, kad *Carpatair SA* pakeitė komercinį modelį ir nuo 2013 m. nutraukė savo veiklą Timišoaros tarptautiniame oro uoste, negali paneigti šios išvados.

Be to, Bendrasis Teismas manė, kad *Carpatair SA* yra tiesiogiai susijusi su ginčijamu sprendimu, nes, pirma, jis daro tiesioginį poveikį jos teisei nagrinėjamoje rinkoje nepatirti dėl ginčijamų priemonių iškraipytos konkurencijos ir, antra, ginčijamų priemonių poveikis visiškai automatiškai paliekamas vien pagal Sąjungos teisės aktus, netaikant kitų tarpinių taisyklių.

Patvirtinęs *Carpatair SA* pareikšto ieškinio priimtinumą, Bendrasis Teismas dėl esmės konstatavo, kad ginčijamame sprendime padarytos kelios teisės klaidos, turinčios įtakos išvadai, jog nei 2010 m. AIL nurodytos oro uosto mokesčių nuolaidos, nei 2008 m. su *Wizz Air* sudaryti susitarimai su pakeitimais, padarytais 2010 m., nėra valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes pirmosios nėra atrankiojo pobūdžio, o antrieji nesuteikia ekonominės naudos *Wizz Air*.

Pirma, dėl 2010 m. AIL nurodytų oro uosto mokesčių nuolaidų atrankinio pobūdžio Bendrasis Teismas priminė, kad nors valstybės pagalbos sąvoka apima tik priemones, kuriomis suteikiama atrankiojo pobūdžio nauda, iš jurisprudencijos matyti, kad priemonės, kurios iš pirmo žvilgsnio taikomos visoms įmonėms, atsižvelgiant į jų poveikį, gali turėti tam tikrą atrankumą, todėl gali būti laikomos priemonėmis, skirtomis tam tikroms įmonėms ar tam tikrų prekių gamybai. Toks *de facto* atrankumas gali būti nustatytas tais atvejais, kai, nors formalūs priemonės taikymo kriterijai suformuluoti bendrai ir objektyviai, priemonė yra sukurta taip, kad jos poveikis labai palankus tam tikrai įmonių grupei.

Šiuo atveju 2010 m. AIL yra išvardytos, be kita ko, trijų rūšių oro uosto mokesčių nuolaidos, taikomos visoms oro transporto bendrovėms, kurios naudojasi ar gali naudotis Timišoaros tarptautinio oro uosto paslaugomis. Trečiojo tipo nuolaida – tai 72–85 % nuolaida orlaiviams, kurių didžiausia kilimo masė didesnė nei 70 tonų ir kurie per mėnesį perveža daugiau kaip 10 000 keleivių.

Nors trijų rūšių nuolaidos atitinka skirtingas sąlygas ir nėra kumuliatyvios, Komisija, atlikusi bendrą tyrimą, atmetė jų atrankinį pobūdį. Šiomis aplinkybėmis Komisija taip pat nepareiškė nuomonės dėl to, ar kitos oro transporto bendrovės nei *Wizz Air* savo parke turėjo tinkamo dydžio orlaivių, užtikrinančių pakankamą skrydžių dažnumą, kad

jos galėtų faktiškai pasinaudoti minėta trečiojo tipo nuolaida. Atsižvelgdamas į šias pastabas Bendrasis Teismas konstatavo, kad neišnagrinėjusi, ar trečiojo tipo nuolaida, vertinama atskirai, buvo palanki *Wizz Air* dėl jos taikymo sąlygų, kaip teigė *Carpatair SA*, Komisija padarė teisės klaidą.

Antra, dėl klausimo, ar 2010 m. pakeitimo susitarimais *Wizz Air* buvo suteikta ekonominė nauda, Bendrasis Teismas priminė, kad šis vertinimas iš principo atliekamas taikant rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio privataus ūkio subjekto kriterijų. Siekiant nustatyti, ar atitinkama valstybė narė arba viešasis subjektas elgėsi kaip apdairus privatus rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis ūkio subjektas, svarbi tik turima informacija ir pokyčiai, kuriuos galima numatyti sprendimo atlikti atitinkamą operaciją priėmimo momentu. Ginčijamame sprendime Komisijos padaryta išvada, kad apdairus rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis privatus ūkio subjektas su *Wizz Air* būtų sudaręs 2010 m. pakeitimo susitarimus, buvo grindžiama vien *ex post* pateiktais įrodymais, visų pirma 2015 m. parengta ataskaita.

Dėl pastarojo aspekto Bendrasis Teismas pažymėjo, jog vien dėl to, kad ši 2015 m. ataskaita grindžiama turima informacija ir pokyčiais, kuriuos galima numatyti 2008 m. susitarimų priėmimo momentu, negalima daryti išvados, kad tai prilygsta *ex ante* analizei, kuri gali įrodyti, kad buvo įvykdytas rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio privataus ūkio subjekto kriterijus. Be to, nors papildomos *ex post* ekonominės analizės, kurias per administracinę procedūrą pateikė Rumunija ir *Wizz Air*, gali padėti išsiaiškinti 2008 m. susitarimų sudarymo momentu buvusias aplinkybes ir į jas turi atsižvelgti Komisija, vis dėlto šios analizės nepapildė iki minėtų susitarimų sudarymo buvusių aplinkybių, o buvo vienintelės, kuriomis Komisija grindė 2008 m. susitarimų vertinimą.

Todėl Bendrasis Teismas manė, kad Komisija teisiškai nepagrindė savo išvados, jog 2008 m. susitarimai ir 2010 m. pakeitimo susitarimai nesuteikė *Wizz Air* ekonominės naudos, kurios ji nebūtų gavusi įprastomis rinkos sąlygomis, todėl tai nebuvo valstybės pagalba.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Bendrasis Teismas patenkino ieškinį ir panaikino ginčijamą sprendimą tiek, kiek jame padaryta išvada, kad 2010 m. AIL nurodytos oro uosto mokesčių nuolaidos ir 2008 m. susitarimai, įskaitant 2010 m. pakeitimo susitarimus, nėra valstybės pagalba.

PASTABA: Ieškiniu dėl panaikinimo siekiama panaikinti Sąjungos teisei prieštaraujančius Sąjungos institucijų teisės aktus. Tam tikromis sąlygomis valstybės narės, Sąjungos institucijos ir asmenys Teisingumo Teisme arba Bendrajame Teisme gali pareikšti ieškinį dėl panaikinimo. Jeigu ieškinyje pagrįstas, teisės aktas panaikinamas. Atitinkama institucija turi užpildyti teisės spragą, kuri gali atsirasti panaikinus teisės aktą.

PASTABA: Apeliacinis skundas tik teisės klausimais dėl Bendrojo Teismo sprendimo ar nutarties gali būti paduotas Teisingumo Teismui per du mėnesius ir dešimt dienų nuo tokio sprendimo ar nutarties įteikimo dienos.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Bendrojo Teismo.

Visas sprendimo [tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎(+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

